

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **P. H.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Dobišarem, advokátem se sídlem Břeclav, Smetanovo nábřeží 6, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 1292/25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2023, č. j. 2 Ad 19/2021 - 141,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 9. 7. 2021, č. j. X, zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu. Vycházela přitom z posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 10. 6. 2021, dle kterého pokles pracovní schopnost žalobce činí 40 %. K námitkám žalobce žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 11. 2021, č. j. X (dále jen „rozhodnutí žalované“), postupem dle § 43 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění změnila své předchozí rozhodnutí tak, že žalobci od 20. 4. 2021 zvýšila invalidní důchod I. stupně na invalidní důchod II. stupně. V rámci řízení o námitkách bylo posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem žalované ze dne 27. 9. 2021 a 25. 10. 2021 zjištěno, že míra poklesu pracovní schopnosti u žalobce činí 55 %.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou, neboť trval na tom, že mu náleží invalidní důchod III. stupně. Městský soud v Praze shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Soud posouzení zdravotního stavu žalobce zadal Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK“) v Praze. Z jejího posudku ze dne 17. 2. 2022 zjistil, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila 50 %. S ohledem na nesouhlasné stanovisko žalobce k tomuto posudku, podloženého odborným vyjádřením MUDr. Z. Š. ze dne 17. 3. 2022, se městský soud opět obrátil na PK v Praze se žádostí o doplnění posudku. PK v Praze následně zpracovala doplňující posudek ze dne 12. 5. 2022,

ve kterém dospěla k závěru o poklesu pracovní schopnosti 55 %. K námitkám žalobce k doplňujícímu posudku městský soud zadal opětovné posouzení zdravotního stavu žalobce, a to PK v Plzni. Ta ve srovnávacím posudku ze dne 9. 8. 2022 stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce na 55 %. S ohledem na námitky žalobce městský soud zadal opětovné posouzení zdravotního stavu žalobce, a to PK v Hradci Králové, která ve srovnávacím posudku ze dne 7. 12. 2022 stanovila míru poklesu pracovní schopnosti v době vydání rozhodnutí žalované na 60 %. K námitkám žalobce se městský soud obrátil na PK v Hradci Králové se žádostí o doplnění posudku o zdůvodnění neaplikace § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o invaliditě“). PK v Hradci Králové v doplňujícím posudku ze dne 17. 3. 2023 zopakovala své dřívější závěry a rovněž vysvětlila, proč nemohla užít § 3 vyhlášky o invaliditě.

[3] Městský soud při svém rozhodování vycházel z posudku PK v Hradci Králové ve znění jeho doplnku, který považoval za nejpřesvědčivější. PK v Hradci Králové dle jeho názoru dostatečně a přezkoumatelně odůvodnila, proč ke dni vydání rozhodnutí žalované činila míra poklesu pracovní schopnosti žalobce 60 %. Rovněž řádně odůvodnila, proč neshledala důvodným navýšení tohoto hodnocení pro další zdravotní potíže ani pro nemožnost profesního uplatnění žalobce dle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o invaliditě. Řádně se také vypořádala se závěry posudku MUDr. Z. Š. ze dne 12. 7. 2021, ve znění jeho doplnění ze dne 25. 8. 2021, a s jeho odborným stanoviskem ze dne 17. 3. 2022. Vyjádřila se též ke všem zbývajícím posudkům. Vypořádala se se všemi rozhodujícími skutečnostmi, včetně těch namítaných žalobcem, a své posudkové závěry řádně zdůvodnila. Rovněž zdravotní stav žalobce byl posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím. Posudek splňuje kritéria úplnosti a přesvědčivosti. Soud neměl pochyb ani o správnosti stanovené diagnózy, ani o stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce. Přestože tento posudek hodnotil odlišně procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce, dospěl ke shodnému závěru, že k rozhodnému datu byl žalobce invalidní ve II. stupni. Městský soud konečně uvedl, že k závěru o II. stupni invalidity dospěly všechny další posudky, a že posudek PK v Plzni sice připustil možný pokles pracovní schopnosti žalobce při horní hranici vyhláškou stanoveného rozmezí, i eventuální využití § 3 vyhlášky o invaliditě, nicméně tento svůj závěr nezhodnotil a neodůvodnil. I proto soud vycházel z posudku PK v Hradci Králové, který byl nejkomplexnější a nejpřesvědčivější.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel namítá, že vyhotovené posudky si navzájem odporují; buď dochází k jiným závěrům, nebo k závěrům stejným, ale na základě odlišného odůvodnění. Městský soud rozhodl, aniž by se s rozporuplností jednotlivých posudků vypořádal. Rozhodující posudek PK v Hradci Králové konstatoval, že zjištěné postižení sluchu žalobce odpovídá dolní hranici procentního rozmezí poklesu pracovní schopnosti, tj. 50 %, a pouze se zohledněním dopadu lehčího omezení fyzických schopností následkem úrazů odpovídá 60 %. Takové hodnocení však nemá oporu v zákoně. Není jasné, na základě čeho dospěla PK k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti má zahrnovat i další zdravotní omezení. Naopak další zdravotní omezení – kombinace více zdravotních postižení, je řešena v § 3

pokračování

odst. 1 vyhlášky o invaliditě, dle kterého se zkoumá, zdali tato další zdravotní postižení mají vliv na schopnost postiženého pracovat nad rámec již stanovené míry poklesu pracovní schopnosti. Tuto námitku stěžovatel uplatnil v podání ze dne 11. 1. 2023, soud se s ní však nijak nevypořádal, proto je rozsudek nepřezkoumatelný. Při určování míry poklesu pracovní schopnosti stanovené vyhláškou o invaliditě lze hodnotit jen dané konkrétní postižení, nikoliv i další postižení v jejich kombinaci. Nelze dospět k závěru, že u míry poklesu pracovní schopnosti pro hluchotu lze stanovit hodnotu 60 % s přihlédnutím k dalšímu postižení ruky a nohy.

[6] Dále stěžovatel uvedl, že posudek PK v Plzni je s posudkem PK v Hradci Králové v rozporu, přičemž závěr z plzeňského posudku, dle kterého by bylo možné aplikovat § 3 odst. 1 vyhlášky o invaliditě, by bylo možné uplatnit v rámci posudku z Hradce Králové. Namísto toho však PK v Hradci Králové svévolně vykládala zákon. Městský soud přitom tento rozpor nevysvětlil. PK v Hradci Králové v důsledku vadného výkladu vyhlášky o invaliditě, namísto aplikace § 3 této vyhlášky, manipuluje s mírou poklesu pracovní schopnosti v rámci hlavního postižení. Další postižení stěžovatele mají vliv na jeho pracovní schopnost, a tudíž měla být míra poklesu pracovní schopnosti zvýšena. Městský soud neodstranil uvedené rozpory ani vyhotovením navrženého revizního znaleckého posudku; navzdory právnímu názoru plynoucímu z nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 4160/16, tedy vyšel z nepřesvědčivých, respektive neúplných posudků, čímž porušil právo stěžovatele na spravedlivý proces.

[7] Stěžovatel konečně uvedl, že je zcela hluchý, není zaměstnán ani adaptován na žádnou práci, je dlouhodobě „*marně*“ veden na úradě práce. Kombinace všech jeho postižení představuje dlouhodobou kompletní překážku v zaměstnatelnosti. To vše dle něj bylo doloženo i prokázáno.

[8] Přijatelnost kasační stížnosti je odůvodněna potřebou vyložit způsob stanovování míry poklesu pracovní schopnosti dle vyhlášky o invaliditě. Hrozí totiž, že bude každý případ invalidity posuzován jednotlivými PK odlišně, jako tomu bylo v případě stěžovatele.

[9] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry napadeného rozsudku a navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

[10] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu existuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení ve smyslu uvedeném pod bodem (4) půjde především tehdy, pokud krajský soud: a) nerespektoval ustálenou

a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal mimo jiné nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, což (v případě důvodnosti této námítky) by byla natolik závažná vada, že by představovala důvod přijatelnosti. Touto vadou však rozsudek netrpí; námitky stěžovatele v tomto ohledu představují fakticky pouze jeho nesouhlas se závěry městského soudu, případně se závěry uvedenými v posudku PK v Hradci Králové. Není pravdou, že by městský soud „*toliko konstatoval, že poslední posudek je přesvědčivý*“. Městský soud naopak jasně vysvětlil, že z posudku PK v Hradci Králové vycházel mj. proto, že se vypořádal se všemi předchozími posudky a odůvodnil případné odchylky mezi nimi, s čímž ostatně stěžovatel nijak nepolemizoval. Stěžovateli lze dát za pravdu v tom, že se městský soud výslovně nevypořádal s jeho poznámkou uvedenou ve vyjádření ze dne 11. 1. 2023, dle které není zřejmé, proč „*hodnocení poklesu míry pracovní schopnosti má vycházet nejen z rozsahu popsání postižení, ale musí být spojeno s dalšími postiženími*“. Intenzity nepřezkoumatelnosti však tento nedostatek nedosahuje, a to i vzhledem k tomu, že se městský soud v tomto ohledu vadného právního posouzení věci nedopustil, jak bude uvedeno dále. V souladu s konstantní judikaturou platí, že je-li z odůvodnění napadeného rozhodnutí patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, a jakým způsobem postupoval při jejich hodnocení, nelze hovořit o jeho nepřezkoumatelnosti (viz například rozsudky tohoto soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Tyto esenciální požadavky napadený rozsudek nepochybně splňuje. Je přitom vhodné upozornit, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). V daném případě Nejvyšší správní soud namítanou nepřezkoumatelnost rozsudku neshledal; kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

[12] Stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti v potřebě postavit najisto, jak mají posudkové komise v rámci určení hranice míry poklesu pracovní schopnosti hodnotit (kromě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu) i další zdravotní postižení v jejich kombinaci, a to s ohledem na postup předpokládaný v § 3 vyhlášky o invaliditě.

[13] Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že povinnost posudkových komisí stanovit, jaké postižení považují za nejzávažnější, a jejich oprávnění přihlídnout současně k ostatním zdravotním potížím posuzované osoby, kvůli nimž lze hodnotit rozhodující zdravotní postižení na horní hranici procentuálního rozmezí daného vyhláškou o invaliditě,

pokračování

vyplývá přímo z § 2 odst. 3 této vyhlášky, dle kterého *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.* Totéž se podává rovněž z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz například rozsudky ze dne 29. 3. 2019, č. j. 8 Ads 251/2017 - 31, nebo ze dne 22. 7. 2021, č. j. 9 Ads 75/2021 - 35). Jestliže tedy městský soud vycházel z posudku PK v Hradci Králové, která v souladu s § 2 odst. 3 vyhlášky o invaliditě uvedla, jaké postižení považuje za rozhodující, a současně přihlédla k ostatním zdravotním potížím stěžovatele, kvůli nimž hodnotila rozhodující postižení procentním ohodnocením na horní hranici rozmezí daného pro něj vyhláškou o invaliditě (60 % dle kapitoly VIII, oddílu A, položky 2 přílohy k vyhlášce o invaliditě), nezbyvá než konstatovat, že postupoval způsobem *lege artis*, který je rovněž potvrzen ustálenou judikaturou kasačního soudu.

[14] Stěžovatel dále obecně namítal rozporuplnost jednotlivých posudků. V tomto ohledu lze připomenout, že je to především městský soud, který je oproti kasačnímu soudu povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Zásah ze strany kasačního soudu je v tomto ohledu spíše výjimečný a omezuje se zpravidla na těžké vady řízení a dokazování ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz rozsudky tohoto soudu ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016-79, či ze dne 13. 5. 2020, č. j. 6 Afs 7/2020-52). Nejvyšší správní soud má proto v řízení o kasační stížnosti zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl krajský (městský) soud, pouze tehdy, byl-li závěr ohledně skutkových otázek zatížen hrubou vadou. Muselo by se tedy jednat o skutečně zásadní pochybení prvoinstančního soudu. Případná nevýznamná pochybení totiž zpravidla nedosahují intenzity zakládající přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení tohoto soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 1 Azs 379/2017-26).

[15] V daném případě se shodují všechny posudky vyhotovené žalovanou i městským soudem, včetně posudku PK v Plzni, na stejném důvodu i stupni invalidity (výjimkou je první posudek vyhotovený žalovanou ze dne 10. 6. 2021, na jehož základě byl stěžovateli přiznán toliko invalidní důchod I. stupně a rozhodnutí žalované se o něj neopírá). Nejvyšší správní soud proto neshledal v napadeném rozsudku žádné pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; neshledal přitom ani žádný jiný důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Městský soud zdůvodnil, proč vycházel z posudku PK z Hradce Králové, a to v kontextu dalších posudků; rovněž se výslovně vyjádřil k tomu, proč se blíže nezabýval eventuálním využitím § 3 vyhlášky o invaliditě, které připustil posudek PK z Plzně (viz odst. 28 a 29 odůvodnění napadeného rozsudku). S těmito závěry stěžovatel nijak nepolemizoval. Obecné poznámky stěžovatele, dle kterých městský soud neodstranil rozpory mezi jednotlivými posudky a nezdůvodnil, proč „*má mít právě komise MPSV ČR v Hradci Králové pravdu*“, představují toliko prostý nesouhlas se závěry městského soudu, který nedosahuje kvality kasačních námitek ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 59,

č. 835/2006 Sb. NSS, rozsudek tohoto soudu ze dne 20. 1. 2023, č. j. 3 As 58/2021-40, nebo usnesení ze dne 21. 1. 2021, č. j. 7 Azs 368/2020 - 28). Nejvyšší správní soud k těmto výtkám proto nepřihlížel.

[16] Vzhledem k tomu, že městský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené kasační námitky, a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle kterého posouzení přijatelnosti kasační stížnosti představuje zjednodušený meritorní přezkum). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná sice měla ve věci plný úspěch, náhrada nákladů řízení jí však v tomto typu řízení přiznána být nemohla. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

Poučení : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. srpna 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu